

В УКРАЇНСЬКИХ МЕДІА-МОВНИКІВ – ПРАЦІВНИКІВ РАДІО, ТЕЛЕБАЧЕННЯ, ІНТЕРНЕТ-ЖУРНАЛІСТИКИ, МЕДІА-КОМПАНІЙ 16 ЛИСТОПАДА ПРОФЕСІЙНЕ СВЯТО. БЕЗ ЩОДЕННОЇ КРОПІТКОЇ ПРАЦІ ТРУДІВНИКІВ ЕЛЕКТРОННИХ МАС-МЕДІА В НАШУ ІНФОРМАЦІЙНУ ЕПОХУ НЕ ОБІЙТИСЯ. СВДІЧЕННЯ ЦЬОМУ – РОЗГАЛУЖЕНА ТЕЛЕ-РАДІОМЕРЕЖА ЛЬВІВЩИНИ.

Шановні друзі!

Щиро вітаю вас із професійним святом – Днем працівників радіо, телебачення та зв'язку!

Радіо та телебачення працюють щодня, без вихідних, в будь-яку пору року та за будь-якої погоди. Тому навіть у своє професійне свято більшість із вас працюватиме в ефірі і поза ним, забезпечуючи право жителів Львова і області на інформацію.

Ви завжди були і лишаєтесь першими у висвітленні подій, у пошуку цікавих фактів і героїв репортажів. Популярність і суспільне визнання – це результат вашої невтомної праці і великої відповідальності за кожне сказане в ефірі слово.

Бажаю вам і надалі залишатися відданими своїй справі, бути об'єктивними і чесними перед собою і суспільством. Щастя вам, міцного здоров'я, благополуччя та злагоди у ваших родинах!

*Олег Наливайко,
голова Держкомтелерадіо України.*

ВІТАЄМО

колег-журналістів, які здобули мандати депутатів до органів місцевої влади на виборах 2020 р.:

- Н. Забокрицька** – депутат Бродівської міської ради.
- П. Ткачук** – депутат Радохівської ОТГ.
- М. Пасько, М. Корінь** – депутати Сокальської міської ради.
- П. Дворянин** – депутат Львівської міської ради.
- І. Гаєвська** – депутат Краснянської ОТГ.
- Є. Ярема** – депутат Краснянської ОТГ.

ІНТЕЛЕКТУАЛЬНА СКАРБНИЦЯ УКРАЇНСЬКОЇ ПУБЛІЦИСТИКИ

На здобуття Національної премії України ім. Тараса Шевченка 2021 р. у номінації публіцистика і журналістика Львівська обласна організація НСЖУ висунула книгу Олега Романчука «Не бійсь. Не зраджуй. Не мовчи».

До збірки увійшли вибрані статті, прогнози та спостереження, оприлюднені упродовж 2014-2019 років на сторінках часопису «Універсум», тижневика «Країна», інтернет-видань «Радіо Свобода» та «Українська правда». Перед читачем – унікальний доробок у галузі сучасної української публіцистики, спрямований на відродження духовності, історичної пам'яті, утвердження національної ідентичності й державності, творення громадянського суспільства.

Олег К. Романчук – один із провідних майстрів вітчизняного журналістського цеху – приваблює читачів

неспростовною логікою, переконливою аргументацією, історичними екскурсами, фаховим аналізом, використанням широких можливостей мови. Упродовж майже трьох останніх десятиліть у його творчості – письменника, журналіста і науковця суспільно-політична проблематика не втрачає актуальності.

Публіцистика Олега К. Романчука, сконцентрована у збірці «Не бійсь. Не зраджуй. Не мовчи», – це твори, які віддзеркалюють наш драматичний час – передусім сім років гібридної війни,

(Продовження на 2-ій стор.).

✓ Повертаючись до теми

ТЕЛЕВІЗОР ОЧИМА УКРАЇНЦЯ

У попередньому випуску газети на прохання редакції я спробував професійно «перебрати» контент деяких українських каналів. Висліди переглянутих теленовацій та припудрених політичних замовлень не те, що дивують витонченою депрофесіоналізацією, вони конче вимагають відповідних слів та висновків. Що ж змінилося за час, про який чи не всі ЗМІ одноголосно трубили: працюємо на засадах об'єктивності, плюралізму, чесності?

Усі, хто жив в СРСР, трохи хворий минулим. Це правда. І не тому, що воно було завуальовано соціальним, гуманним, справедливим. Слово тоді було прикладним, мало вагу, авторитет, відповідальність. Як Лев Львович прогримів по львівському ефіру про прихований дефіцит в магазині, наступного тижня керівника на роботі вже не було. Сьогодні ж свобода слова під маркою всюдозволеності та безкарності дозволяє ляпати все, що на язик покляли господарі, глумитись над святим – національною пам'яттю, гідністю, національною безпекою. Журналіст ще сяк-так в кадрі мислить, а власник-олігарх – в сценарії креслить. Не дарма ж глядачі зауважують: сміття в Україні вже не викидають. Його переробляють на телевізійні шоу.

Ведучи мовлення цілодобово, за відсутності потужної новинної бази (прес-служби Міністерств та відомств – нульові), альтернативних інформаційних джерел, огляду усіх сфер життєдіяльності людини та держави, журналісти зупиняються протягом дня на 3-4 темах – аварії, заяви політиків, промахи влади, недолугість президентської рати... При цьому з дня в день запрошують на прямі ефіри «своїх» постійних коментаторів, експертів, політиків. Савік Шустер не уявляє свою «Свободу» без рекомендацій Кравчука, Садового, Ляшка, 112 канал – без Пальчевського, Рабіновича,

Кацмана, ЗІК – без сюжетів про ОПСЖ, «Україна» – без щоденних щемливих оповідок про Ахметова... NEWSONEустами

Мураєва, Портнова, Піховшика щоденно нав'язує мову ворожнечі, ПРЯМИЙ возвеличує одну еліту, Еспресо – іншу...

Старше покоління, очевидно, пам'ятає 1 вересня 2003 року, коли на голубих екранах засяяв «5 канал» – перший український інформаційний телеканал, заснований за стандартами «Бі-бі-сі» Петром Порошенком: «Канал чесних новин». Щоб забезпечити свободу слова та незаангажованість у подачі інформації, журналісти, керівники та власники нового ЗМІ одразу ж підписали угоду про принципи роботи, за якими власники зобов'язувалися

не втручатися в процес виробництва новин, в засади редакційної політики. В результаті нація формувалась під впливом П'ятого. Та коли з каналу почали зникати А. Шевченко, Р. Скрипін, В. Гайдукевич, С. Цеголко... рівень глядацького інтересу почав падати. Чи сьогодні ви часто переглядаєте в минулому такий рідний, рейтинговий канал?

На жаль, інші ТРК, які почали з'являтися, як гриби після дощу, не унаслідували міжнародні

операторів України. Та чи хтось бодай силується її призупинити? Тільки не будьмо лукавими!

А журналісти, чи точніше партійні модератори, переходячи з однієї компанії в іншу, з біднішої студії в багатшу, наввипередки хизуються всезнайством (треба ж уміти чотири години тримати аудиторію однією темою), досконалим володінням суфлером, динамічним рухом в кадрі, безапеляційним позбавленням слова неочікуваного гостя, лайкою в ефірі... І навіть ті, що працювали в націонал-патріотичних каналах – Павло Кужеєв, Юлія Литвин, Василь Голованов, Микола Вересень, Євген Кисельов, Сергій Пояров, десятки, сотні інших щодень лують мутну воду на Мову, Майдан, Церкву, українську історичну самобутність... Заангажованість редакторсько-журналістського складу телерадіокомпаній особливо проявилась під час цьогорічних передвиборчих перегонів до органів місцевого самоврядування. Лише 25 жовтня глядачі дізнались чому протягом місяця кожного дня в підсумковому інформаційному випуску новин ТРК «Україна» найрізноманітніші події так заікавлено й рівноважено коментував Олег Ляшко. За гроші писали про всіх і все. А ефірили – тільки за великі суми.

Минуле не може виправляти. Воно лише час від часу нагадує, що були і є в молодій українській державі острівці духовності, патріотизму, любові до рідної землі та один до одного. І не так важливо, що розрослися вони поки що на ниві волонтерства, захисту рідної батьківщини. Прийде час на врожай і на інформаційному полі України!

*Ярослав Фейло,
Заслужений журналіст України.*

ІНТЕЛЕКТУАЛЬНА СКАРБНИЦЯ УКРАЇНСЬКОЇ ПУБЛІЦИСТИКИ

(Продовження. Поч. на 1-ій стор.)

в якій перебуває Україна. У цій своєрідній інтелектуальній скарбниці зібрані надзвичайно цінні думки, оригінальні погляди на складні суспільні явища, результати ретельного аворського аналізу соціальних,

економічних і політичних процесів. Це фаховий аналіз причин наших перемог і поразок, успіхів і невдач. Об'єднані під однією обкладинкою тексти є безкомпромісним дослідженням драматичних і трагічних подій в Україні: на фронті, в тилу, на інформаційному полі брані.

Олег К. Романчук змушує читача аналізувати, думати, ретельно зважувати. Автор не диктує і не нав'язує. Він сам шукає, сумнівається, сперечається. І цим цікавий та цінний для загалу.

Секретаріат ЛОО НСЖУ.

3 редакційної пошти

СИНЕРГІЯ ЖУРНАЛІСТСЬКОГО СЛОВА І ВІДЕОЗОБРАЖЕННЯ

Сучасній молодій людині, мабуть, дуже важко, або зовсім неможливо собі уявити, що світ колись існував без преси, радіо, телебачення, інтернету. Адже вона народилася, виростає, вчиться, працює, відпочиває у потужному інформаційному середовищі. Новітні технології відкривають найширші інформаційні горизонти для розвитку освіти, науки, економіки, поглиблення комунікацій між окремими особами і людськими спільнотами.

У цьому цікавому, суспільно важливому, складному, дуже відповідальному процесі особливе місце займають журналісти, усі працівники медійних інституцій. Від професіоналізму, національно-громадянської, морально-духовної позиції кожного фахівця залежить, яку інформацію у вузькому і широкому розумінні несе глядачеві, слухачеві, читачеві його писемне і усне слово, відео- і фотозображення, яка енергія спрямована в серце і розум Людини – правдивості й доброчесності, чи маніпулятивності й зловорожості. Інформація нині є синонімом життя, бо вона, за висловом Г. М. Маклюєна, визначає зміст комунікаційних відносин епохи.

На цих фундаментальних засадах організовано навчання студентів на кафедрі радіомовлення і телебачення ЛНУ імені Івана Франка, які здобувають фах «Журналістська робота на телебаченні» і «Журналістська робота на радіо». Кафедра радіомовлення функціонує як самостійна структурна одиниця Університету з 1 вересня 1993 року. З 1 вересня 1996 р. при кафедрі працює навчальна телерадіостудія. У 2012 р. створено студентське інтернет-

телебачення «FrankoTV». Студенти під методичним керівництвом викладачів і за технічною допомогою працівників телерадіостудії готують передачі про багатогранне науково-навчальне життя університету, важливі суспільно-політичні, культурно-мистецькі події у Львові. На жовтень 2020 р. видано в ефір понад 300 годин різножанрових матеріалів. Ютуб-канал «Franko-TV» переглянуло 4,5 млн. глядачів.

Студенти Роксоляна Білоус, Ганна Бенедюк, Анастасія Браташ, Наталія Вітюк, Мар'ян Бринь, Христина Гавришків, Віталій Гембусь, Володимир Неживело під керівництвом викладача Я. І. Табінського та за допомогою працівників навчальної телерадіостудії А. С. Гіряка і М. Т. Павлика створили художньо-документальний фільм «Таємний щоденник Університету» (чотири серії), присвячений 360-річчю Львівського національного університету. 6 червня 2020 р. в День журналіста Львівська обласна організація НСЖУ за створення фільму оголосила студентів переможцями щорічного конкурсу «Перша удача». На Міжнародному конкурсі молодіжних медіакомунікаційних проєктів «То – МИ», який організувала Асоціація українських редакторів, автори художньо-документального фільм «Таємний щоденник Університету» стали володарями Гран-прі.

Підвищення ролі таких важливих соціальних інститутів, як телебачення, радіомовлення і соціальні мережі, у досить складному житті українського суспільства, передусім залежить від професійних,

моральних, національно-духовних якостей теле- і радіожурналістів, глибоке розуміння ними сутності українських національних цінностей, національних інтересів, національних цілей, формування яких передбачає всебічне теоретичне і практичне опанування фахом. Комплексне розв'язання цієї проблеми передбачає підвищення мовного, світоглядно-інтелектуального, морально-духовного, національно-громадянського рівня навчання теле- і радіожурналістів. Тому викладачі кафедри систематично удосконалюють, оновлюють теоретично-практичний процес навчання.

За час функціонування кафедри викладачі підготували і видали понад 70 підручників, навчальних посібників, монографій, словників, брошур, десятки методичних рекомендацій з курсів теле- і радіожурналістики, опублікували понад 2000 наукових і науково-публіцистичних статей, сотні разів виступали по радіо і телебаченню з актуальних питань суспільно-політичного життя.

Науково-педагогічна праця викладачів кафедри радіомовлення і телебачення спрямована на те, щоби студенти – майбутні журналісти були свідомими професіоналами, цілеспрямованими, найактивнішими, надійними комунікаторами, провідниками глядачів, слухачів, читачів у складному інформаційному просторі України, працювали на засадах україноцентризму.

*Оксана Білоус,
кандидат наук, заступник
завідувача кафедри радіомовлення і
телебачення ЛНУ ім. Ів. Франка.*

Минає два роки з дня першого регіонального ефіру 5 каналу у Львівській області. Молода і талановита команда телевізійників впродовж цього часу створює оперативні та аналітичні відеосюжети насамперед на гострі соціальні теми, які найбільше хвилюють мешканців Львова та області. У будні двічі на день ми видаємо інформаційну програму «Час новин». Галичани одразу оцінили її особливість – зворотній зв'язок між кореспондентами та глядачами. Журналісти прагнуть максимально взаємодіяти з аудиторією, активно використовуючи соціальні мережі. Тричі на день виходить про-

грама «Інформаційний день»: актуальні інтерв'ю, які охоплюють культуру, політику, громадське життя, науку, музику, сферу сучасних технологій.

З ВАМИ І ДЛЯ ВАС

З приємністю відзначаємо, що в період пандемії філії 5 каналу у Львові вдалося налагодити телемости з країнами Європи та Америки, аби львів'яни знали якомога більше про епідемситуацію у світі.

Попереду нове технічне оснащення, нові проєкти креативного втілення.

*Олена Кордоба,
член НСЖУ.*

БОЖА ІСКРА ВОЛОДИМИРА ЗДОРОВЕГИ – НЕТЛІННА

9 жовтня 2020 р. Володимир Іосипович Здоровезі виповнилося 69 років. Та час відміряв вже 15 рік з моменту його смерті. Не віриться, що стільки часу ми вже без нашого Вчителя, наставника, багаторічного декана, професора, натхненного публіциста, улюбленця студентської молоді, чужого колеги... Сьогодні студенти факультету журналістики знають Володимира Здоровези тільки з книг, наукових праць, цитат і наших теплих спогадів. Тож у ювілей Володимира Іосиповича в особливий спосіб хочеться вшанувати світлу пам'ять про Вчителя багатьох поколінь журналістів.

Особливе місце постаті Володимира Здоровези відведено у рамках Міжнародної науково-практичної журналістичнознавчої конференції, яка відбулася 22-23 жовтня 2020 р. на факультеті журналістики Львівського національного університету імені Івана Франка в онлайн-форматі. Круглий стіл під назвою «Слово повинно приносити користь» зібрав у коло науковців і журналістів-практиків, випускників факультету журналістики і гостей – усіх, хто прагнув у своїх спогадах згадати Людину, яка до останніх своїх днів жила журналісткою. Назва круглого столу теж не є випадковою. Адже це вислів Володимира Іосиповича, який сьогодні ще більше

набув актуальності. Так, відомий журналістикознавець розумів вагу слова, з пошаною ставився до нього. Навіть назви праць Володимира Здоровези теж пов'язані зі словом «Слово теж єсть дело» чи «Сила і безсилля слова». І напис на його могилі «Споконвіку було Слово». Все це дає розуміння того, що слово має важливе значення, а в журналістиці, де слово писемне, усне, мовлене перед камерою, й поготів. Адже слово – це інструмент у роботі журналіста і водночас потужна зброя. Сьогодні спостерігаємо девальвацію слова. Воно стало зброєю масового ураження свідомості, інструментом маніпуляції. І тут нам стають у пригоді слова Володимира Іосиповича, який закликав: «Працювати у журналістиці потрібно оперативною, професійною, кваліфіковано і чесно, керуючись гуманістичною християнською мораллю, а не мораллю розбійника». Володимир Здоровеза не стомлювався доводити, що журналістика – це, передусім, відповідальність, професійність та мужність говорити правду. Володимир Здоровеза завжди був на вістрі часу, намагався вловити тенденції розвитку журналістики. Вважав, що журналістика – це динамічний процес, розвитку якого немає кінця. Незважаючи на свій вік, Володимир Іосипович Здоровеза був настільки інтерактивною

та енергійною особистістю, що, як мінімум, викликає захоплення та бажання брати приклад. А його праці, здається, ламають всі часові кордони, бо актуальні сьогодні не менше, ніж раніше. Написані легко, доступно і розумно. Складається враження, що просто розмовляєш з живою людиною.

Володимир Здоровеза був блискучим аналітиком, спрогнозував чимало явищ у сучасній журналістиці. Наприклад, вчений передбачив занепад друкованої преси. «Друковане слово не вмере, але може стати раритетом», – стверджував в одній з своїх публікацій. А чого вартує окреслення Володимиром Іосиповичем процесу масової інтернетизації – «всюдисущий інтернет». Саме тому учні Володимира Здоровези називали його скелею, нарідним каменем у журналістиці.

Біографічна канва Володимира Здоровези сплетена з багатьох знаменних подій, які лягли у літопис як Львівського університету, так і львівської школи журналістики. Як і життя кожної людини, життєва дорога Володимира Іосиповича була сповнена і радощів, і розчарувань, були і злети, і падіння, були високі досягнення, і прораханки... Хтось скаже, що йому пощастило опинитись у потрібному місці в потрібний час. Адже зробив кар'єру, досяг високих

наукових титулів і нагород. З іншого боку – це величезна відповідальність і не тільки за себе, свою сім'ю (бо знаємо, які були непрості часи), а також за долю факультету і журналістики загалом. Насправді, пощастило нам, його учням, мати такого Вчителя, який навчає власним прикладом і доводить, що найвище звання у цьому світі – це залишатися Людиною, Людиною з великої літери, яким був і залишиться для нас Володимир Здоровеза.

Як справедливо про Володимира Здоровезу згадує професор і завідувач кафедри теорії і практики журналістики Михайло Присяжний «Його Вічність – це добра пам'ять тисяч вихованців і читачів, десятки книжок і сотні публікацій, які заклали фундамент наукової школи теорії і практики журналістики, це зведений дім і доглянутий сад Львівської школи журналістики».

*Мирослава Рудик,
доцент факультету журналістики
ЛНУ ім. Івана Франка.*

Свою редакційну політику **Leopoldis.news** визначив так: медійний Інтернет-ресурс, що оперативно та неупереджено інформує про всі найважливіші суспільно-політичні, економічні та культурно-мистецькі події Львова та області, розповідає про діяльність львів'ян в Україні та світі, подає головні новини нашої країни; у висвітленні життя для редакції немає заборонених чи незручних тем: пишемо про людей та для людей, не нав'язуючи їм власної думки, інформуємо й аналізуємо – читач робить висновки та самостійно вирішує.

І упродовж цих років діяльності **Leopoldis.news** намагається максимально дотримуватися визначених принципів роботи та журналістських стандартів. Редакція не женеться за сенсаціями та не розміщує неперевіреної інформації. Для колективу не важливо є кількість хостів сайту, а лише цитованість та резонансність публікацій, їх вплив на

НЕУПЕРЕДЖЕНІСТЬ ТА ОБ'ЄКТИВНІСТЬ

Інформаційно-аналітичний сайт Leopoldis.news з'явився на медійному ринку 2 квітня 2016 року. Але за цих неповних п'ять років своєї роботи зайняв провідне місце на медіа-карті Львівщини.

формування громадської думки, суспільно-політична значимість текстів.

Щодня **Leopoldis.news** в середньому відвідує понад 15 тисяч читачів. Хоча є періоди з меншою чи більшою активністю відвідувачів. В період виборів, важливих подій, політичних заходів кількість читачів досягає 30-40 тисяч на добу. У вихідні дні люди читають менше.

Аудиторія сайту – це підприємці, управлінці, дипломати, службовці, працівники органів державної влади та місцевого самоврядування, політики та депутати всіх рівнів. Необхідно зазначити, що одним з важливих показників у роботі кожного інтернет-ресурсу є кількість заходів з регіону розміщення. У **Leopoldis.news** цей показник доходить до 30%, що є одним з найвищих у Львові.

На нашому сайті увесь журналістський спектр: новини, статті, блоги, інтерв'ю тощо.

Особливий акцент у роботі – оперативне наповнення стрічки новин, яка оновлюється у будні дні з 8-ї години ранку до 22-ї години вечора. Новини з'являються на сайті з інтервалом 10-15 хвилин. У вихідні дні з 10.00 до 20.00 працює черговий випусковий. Інтервал розміщення новин – 20-30 хвилин.

До речі, 60% творчого колективу редакції та її позаштатних кореспондентів є членами Національної спілки журналістів України. До складу первинної журналістської організації **Leopoldis.news** входить понад 15 осіб. До роботи редакції активно залучаються регіональні журналісти та дописувачі. Сайт присутній у всіх соціальних мережах. На Facebook сайт має майже 10 000 вподобань.

*Андрій Болкун,
керівник проєкту Leopoldis.news*

ТУТ СПРАВЖНІЙ ПРОСТІР ДЛЯ ВАЖЛИВИХ ДУМОК

Радіо ПЕРШЕ – це частина комунальної телерадіокомпанії «Перший Західний», яке з 2019 року веде мовлення у Львові на частоті 88,2 FM, а цього року ще й у місті Броди на частоті 89,2 FM.

Радіо ПЕРШЕ – унікальне за форматом мовлення, яке основою для роботи обрало саме інформацію, а вже потім розваги. Це було свідоме рішення – адже у Львові більше десятка розважальних радіостанцій, а нам хотілося створити майданчик, де приємно ділитися думками, де важливе буде почуте, де тобі легко та приємно. Саме тому ми поєднали серйозну інформацію з розважальним жанром і активно рухаємо в інформаційно-розважальному форматі. Наше мовлення – це 24 на 7. Це приблизно 10 годин премоєфірних програм з найрізноманітнішими гостями у студії – політиками, економістами, психологами, медиками, політологами, митцями, музикантами... Це авторські проекти – про спорт, здоров'я, це ще й унікальні жанри, наприклад, радіотеатр – коли до студії приходять актори з львівських театрів і розповідаючи про свої постановки, частину з них безпосередньо відіграють у студії.

Радіотеатр – це далеко не перший жанровий експеримент на радіо ПЕРШЕ. Наприклад, шоу «Ранок на Першому» паралельно з радіоїної студії транслюється в ефірі телеканалу «Перший Західний». «Наша радійна студія сучасна з якісним обладнанням, але водночас і дуже красива. Наші ведучі – креативні, активні і радо ідуть на експерименти. То чому ж не показати усе це ще й глядачам – подумали ми? От так і з'явився унікальний для Львова формат роботи – поєднання звуку та картинки. Зрештою, конвергентність – це тренд у всьому медійному світі, а ми не хочемо відставати», – зазначає завідувачка відділу радіомовлення ТРК «Перший Західний» Ірина Процик.

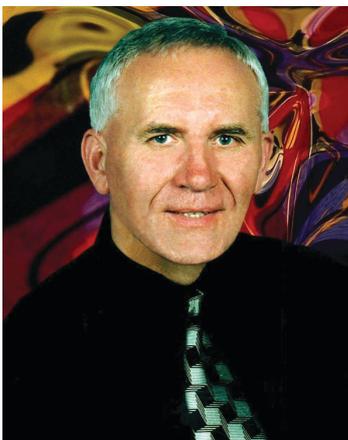
Своєю місією радіо ПЕРШЕ вважає те, щоб стати адекватним майданчиком для дискусій, а відтак і у вирішенні проблем та конфліктів, шукати та пропонувати шляхи їх розв'язання. Слоган радіо ПЕРШЕ – це простір для важливих думок.

І наразі програмна концепція та стиль роботи журналістів, авторів та ведучих програм повністю цьому відповідають. До прикладу, щодня в ефірі радіостанції програма «Інший погляд», де докладно аналізуються усі важливі події, що мали місце у місті, області, в країні, і їх не лише констатують, а щоважливо – обговорюють. В ефірі радіостанції також виходить спільний з телеканалом проєкт «Інтерв'ю на Першому Західному» – це ще одна можливість глибоко розібратися у тому, що відбувається навколо нас.

Своїми цінностями радіо ПЕРШЕ називає збалансовану, достовірну, оперативну інформацію, яка звучить щогодини. Окремою родзинкою є музика, культурно-мистецькі проєкти, програми «Місто і...», «Шоу Гури»...

Ми прагнемо бути першими не лише за назвою, а й за якісним інформуванням, професійним обговоренням, цікавими концептуальними програмами, яскравим та музичним наповненням.

*Ольга Цап,
директор ТРК «Перший Західний».*

СВІТЛО ДРОГОБИЦЬКИХ РАДІОДНІВ

биччині є чимало людей, які, на перший погляд, ніби притінені. Зустріч з генеральним директором ТЗОВ «Універсальна бурильна техніка» Олександром Ченським пролила яскраве світло на цю ситуацію. З'явився розгорнутий цикл, наскільки можна досягти бажаного результату, коли є мета, з якою приходиться довід, що спонукає до дії, кінцевої перемоги. Редакція вустами самих заводчан повідомила велику слухачку аудиторію про зміни, які не з'являються самі по собі, а є фактом послідовної настирливості і професійності кризового менеджера, у даному випадку генерального директора підприємства О. Ченського, який, приїхавши зі Сходу України, зумів відвернути третє банкрутство заводу.

Атестат якості, виданий Американським нафтовим інститутом, підтверджує стабільну якість продукції дрогобицьких долотників, 97% якої експортується до Америки, Канади, Туреччини, Італії, Франції, Німеччини, Еміратів.

Обмежений редакційний творчий штат ніколи самотужки не підняв би різноплановий тематичний масив. Запорука успіху й популярності знаного медіаколективу у потужному авторському активі. Тут на перших ролях – голова місцевого

осередку спілки письменників Микола Зимомря, керівник Дрогобицької організації НСЖУ Степан Яким, краєзнавець, публіцист Роман Пастух, народний Герой України, фронтовик Вадим Крайненко, майданівець, волонтер Ростислав Божик, суспільно-громадський діяч Віктор Конц, ініціативні активісти Степан Макар, Іван Жигало, Марія Матоліч, Лідія Тарнавська, представник правоохоронного сектору Микола Дубіль.

Дрогобицьке радіо за останні десятиліття зібрало навколо себе потужну інтелектуальну силу, з якою успішно втілює в життя нестандартні ідеї: всеукраїнські духовно-мистецькі проєкти «Ця земля – Україна», «Український шлях», «Собор щоденної благодаті», «Контекст України: лишаймось собою», «Під небесами Франкових дум», «Поспішаймо жити Україною». Це – широкі телевізійні дійства, радіоверсії, фотоальбоми, збірники друкованих творів, публікації в регіональних та всеукраїнських газетно-журнальних виданнях, радіоконкурси на краще читання в ефірі патріотичних творів класиків та сучасних авторів.

Промовистим став прем'єрний твір на радіо «Франкова земля» «Спішімо жити в Україні», надруко-

ваний нещодавно в газеті «Літературна Україна», яку дрогобицькі радіофранківці інформаційно підтримували впродовж року на шляху за утвердження української незалежності. Торік за підсумками слухачького опитування «Автор року «Франкова земля-2019» популярне видання стало переможцем в номінації «Часопис національного єднання».

Торгово-промислова палата України, провівши ранжирування понад 300 підприємств держави за офіційними даними Державної статистики, кілька років поспіль відзначає КП «Дрогобицьке регіональне радіомовлення «Франкова земля» Національним сертифікатом за зайняті призові місця у золотому рейтингу серед підприємств комунальної власності України за основним видом діяльності у сфері радіомовлення та телебачення. Це, звісно, спонукає ще краще працювати в ім'я розбудови рідного Франкового Краю.

*Йосип Фиштик,
головний редактор радіо
«Франкова земля», Заслужений
діяч мистецтв України.*

*Лариса Геряк,
Заслужена журналістка України.*

ВІДРОДЖЕННЯ РІДНОГО КРАЮ

Із захопленням земель та завоюванням влади на західноукраїнських землях у вересні 1939 року, радянська влада по всій Львівщині почала створювати свої друковані органи – районні газети: «За більшовицькі колгоспи», «Серп і молот», «Червона зірка», «Прапор Жовтня», «Червоний прапор», «Прапор комунізму»... Та вже через півстоліття з народженням молодого української держави з їх назв і сліду не залишилося – у всіх районах області почали виходити нові демократичні видання. Про 30-річний творчий шлях однієї з районок – «Голос відродження» розповідає її перший довголітній редактор Богдан Зробок.

Народження нашого часопису, як і багатьох інших, припало на рік протистояння нових демократичних сил, очолюваних Народним Рухом України, з компартійним тоталітарним режимом. Саме цей, по-справжньому історичний момент, вимагав творення засобів масової інформації, які мали нести людям правду про ці процеси, націлювали їх на формування громадянських засад, відродження національних традицій. Така

позиція домінувала на засіданні президії районної ради у серпні 1990 року при обговоренні питання, пов'язаного із заснуванням демократичного часопису на Бродівщині. Тому пропозиція члена президії, депутата районної ради Г. В. Рокити назвати нове видання «Голосом відродження» дістало одностайну підтримку і стало лейтмотивом у його подальшій діяльності. Чи зуміли журналісти часопису і численний загін дописувачів справитися з цим викликом часу? З цього приводу хочеться навести публікації газети в перші роки її існування. Це важливо з огляду на те, що за три десятиріччя виросло і сформувалося нове покоління, якому варто знати про перші кроки відродження нашого краю.

А вони багатогранні в усіх сферах економічного, соціально-культурного та духовного життя.

Виховний процес тоталітарної системи, в якому жили і працювали їхні батьки, у значній мірі обмежував можливості вивчення історії рідного краю, його традицій, а будь-які згадки про національно-визвольний рух переслідувалися і брутально обривалися. Чимало бродівчан, які намагалися говорити про це правду, потерпіли від тодішньої репресивної кадебістської машини. Не оминула вона і журналістів тодішньої районної газети. Тож закономірно, що новий демократичний часопис «Голос відродження» тему участі краян у національно-визвольних змаганнях, вшанування героїв Української Повстанської Армії, політв'язнів і репресованих висунув як пріоритетну. На неї відгукнулися практично у кожному селі Бродівщини. Тираж часопису у перші роки зріс до 14 тисяч накладу. Дописувачі надсилали в редакцію листи, в яких повідомляли про вшанування учасників повстанського руху, спорудження пам'ятників героям УПА, впорядкування їх могил, творення осередків братства ОУН-УПА, Товариства політв'язнів і репресованих, «Меморіалу» тощо.

У центрі м. Броди, на вулиці Золотій височить пам'ятник легендарному герою, активному учаснику революційного підпілля ОУН Петру Федуну «Полтави». Лише на початку дев'яностих років минулого століття бродівчани дізналися про свого земляка, уродженця Шнирєва з публікації у «Голосі відродження» голови Всеукраїнського братства УПА Михайла Зеленчука «Хто був Петро Полтава?»: «Суворо підпілля конспірація тримала в таємниці справжнє прізвище цього видатного підпільного публіциста й речника українського націоналізму, – пише автор, – однак завдання сьогодні поставила як невідкладне завдання вяснити: хто був Петро Полтава. З цього приводу автор цих рядків провів докладну

розмову з Василем Куком, який був Головнокомандувачем УПА на українських землях після смерті генерала Романа Шухевича «Чупринки». Тож сліди пошуку привели в с. Шнирів, де і віднайшлися родичі Петра Полтави, які щиро прийняли мене і розповіли про молоді літа свого славного предка – Петра Миколайовича Федуну.

Іншим не менш важливим моментом у діяльності часопису стало висвітлення процесів духов-

ного відродження у нашому краї. Помітний поштовх у цьому дали історико-мемуарні збірники «Броди і Брідщина», які вийшли у Торонто у 1988 році, а через десять років – у Бродях. Вони стали своєрідним духовним каталізатором духовної спадщини минулого Бродівщини і її сьогодення, яскравим прикладом самопожертви її кращих синів у боротьбі за волю і незалежність української держави. Слід наголосити, що провідну роль у формуванні духовного життя у місті Броди та сільських громадах стала відігравати Українська греко-католицька церква. Прикладом цьому можеш послужити вечір-спогад під назвою «Крик», організований з ініціативи священників УГКЦ у Бродівській музичній школі та висвітлений у часописі: «Бо ж настав довоочікуваний час, коли людина очищається від гріхів і зі світлою душею зустрічає Воскресіння Ісуса Христа. Так і народ у ці скорботні дні повинен скинути з себе скарпу брухливі історії, сказати правду про все без фальші і перекручення».

У зв'язку з відродженням релігійних конфесій на Бродівщині розпочалося відродження церковних споруд, будівництво нових. Так розпочали своє нове життя спалжені комуністичною владою храми святого Юрія, Пресвятої Трійці, Воздвиження Чесного Животворящого Хреста у Бродях, у ряді сіл Брідщини, про що сповіщала своїх читачів газета своїми публікаціями під рубрикою «Відновимо духовне джерело».

Ряд матеріалів часопис присвятив відродженню вертепів і коляди. У публікації під заголовком «Зійшлися на Майдані вертепи» наголошувалося: «Чи є для нашого українського люду прекрасніші і веселіші свята, ніж Різдвяні, коли чи не над кожною хатою здвонить правдива коляда і від оселі до оселі несуть радісну вість про народження Спасителя вертепи та колядники і радіємо ми серцем і душею, коли бачимо як повертаються нині до нас із смуги тоталітарного забуття прадідівські звичаї, як знову відроджуються для нас національні свята».

Ще одним елементом відродження стали для мешканців нашого краю так звані козацькі забави. Про це сповіщалося у матеріалі «Козацькому роду – нема переводу»: «Як і ведеться у козацькому товаристві, були на святі і кошовий та курінний отамани, і веселі козаки-січовики і багато інших наших славетних предків, котрі і у воді не тонули, і у вогні не згоряли, а мужність, силу і духовну красу свою черпали в любові до нешки-України!».

А ще чимало добрих слів присвятив часопис відродженню хорової капели «Боян», забутих ремесел та інших народних звичаїв, які забороняла комуністична влада.

На жаль, газетна площа не дає змоги більш детальніше описати процеси відродження нашого краю. Вони заслуговують на окреме книжне видання. Це важливо для сьогоденного та майбутнього покоління, оскільки через економічні негаразди, політичні колізії стали притуплятися почуття нашої української ідентичності, зацікавленості у нашій історії. Саме з цього приводу хочеться наголосити, що народ, який забуває своє минуле, не вартий майбутнього. Ця фраза, висловлена ще древніми філософами, актуальна і у наші дні.

*Богдан Зробок,
член Національної спілки журналістів України,
редактор «Голосу відродження» у 1990-2015 рр.*

*На фото: з теперішнім редактором газети
«Голос відродження» Надією Забокрицькою
Богдан Зробок.*

ШАНОВНІ КОЛЕГИ!

З перших кроків становлення незалежності України найбільш значимим та тиражованим в медійному просторі було слово – Відродження. Ваш редакційний колектив у буремному 1990-му чітко привселюдно задекларував про свою готовність стати не лише виразником націй та прагнень жителів Бродівщини, а й бути їх Голосом – незалежним рупором малої батьківщини. Переживши суспільні трансформації-департизації від незбагнених назв «Брідські вісті», «Червоні Броди», «Червоний промінь», «Прапор комунізму», колектив «Голосу відродження» став в українській державі реальним втіленням засад демократії та утвердження свободи слова. Саме ваша газета однією з перших в області перейшла на комп'ютерний набір і верстку, кольоровий друк, здобула статус тижневика, заснувала літературно-красназничий журнал «Брідщина», журналістську премію імені Петра Федуну, часопис «Броди вечірні», долучилася до систематичного висвітлення подій та героїв сучасної українсько-російської війни на сході України... Роздержавившись, газета набирає лету та авторитету. Свідчення цьому – гран-прі в престижному обласному конкурсі професійної майстерності «Четверта влада» у 2020 році. Тисячі читачів вдячні вам за правдиве слово, життєву підтримку, принципівну позицію.

Секретаріат Львівської обласної організації НСЖУ з нагоди 30-ти річчя виходу першого номера демократичного видання «Голос відродження» щиро дякує колективу редакції за активну участь у діяльності Національної спілки журналістів України, подолання викликів доби, відстоювання інтересів краян, правди та української справи. Будьте і надалі живильним джерелом розвитку національної духовності, формування державницького мислення, громадянського патріотизму.

Секретаріат Львівської обласної організації НСЖУ.

ПРО ЩО РОЗМІРКОВУЄ

Цими нотатками хочу розповісти, як виникла думка про видання газети «Голос Соломії». Сподіваюсь, читачі у багатьох випадках погодяться зі мною. Адже, болить.

Болить, коли читаєш на шпальтах сьогоднішніх газет про нашу відсталу економіку, екологічні катастрофи, далеко не чисте життя політиків, які, мабуть, давно не були у бібліотеці, театрі, на виставці художника, чи у музеї. Смішно і важко чути, що у наших законодавчих органах продукують закони люди без вищої освіти. Іноді на кількох шпальтах рясніють повідомлення про грабежі, вбивства, злочинства.

І зовсім мало матеріалів про наші духовні надбання, доступ до культурних цінностей учнів шкіл, жителів сіл, стан бібліотек тощо.

Нас повинно непокоїти те, що старшокласники майже не відвідують музеї, мало читають.

Значна частина жителів, вже не кажу про села і малі містечка, практично не бувають в театрах, не користуються послугами бібліотек, в яких, до речі, фонди в останні роки майже не поновлювалися.

Зрозуміло, що при такому ставленні до культури не буде оновлення суспільства, дальшого розвитку нашої державності, демократичних зрушень в економічному і політичному житті.

Щодо журналістики. Мається на увазі підготовка студентів, робота деяких випускників. Майбутніх журналістів не навчають, як на сторінках преси висвітлювати прем'єри вистав, робити аналіз досягнень театрів, акторів, показувати проблемні сторони мистецького життя. Тобто зацікавити пересічних громадян театром, музикою, акторами й музикантами.

Бо саме зі сторінок старих газет ми довідуємося про нашу славну

Соломію Крушельницьку, Марію Заньковецьку, Леся Курбаса та ін.

І, на жаль, частина випускників-журналістів працюють на замовлення, пишучи бруд, шукаючи негатив на ту чи іншу особу.

Показувати мистецьке життя досить важко. Потрібно жити театром, музикою, постійно відвідувати відповідні заклади, по-іншому кажучи, їх любити. Такі люди в журналістиці вкрай потрібні. На жаль, мало, особливо в районах, друкованих видань – газет і журналів, які б представляли здобутки нашої культури.

Тому-то і виникла думка про випуск газети, яка хоч би частково забезпечувала культурологічні запити, в першу чергу, молоді та педагогічних працівників. А так як базою й основою газети є Львівська середня спеціалізована музична школа-інтернат ім. Соломії Крушельницької, ми усвідомлено дали їй назву – «Голос Соломії».

Газета існує 3 роки. Хочу висловити подяку Василю Тарчинцю, заслуженому журналісту України, першому редактору нашого видання. Саме він допоміг нам у становленні, розвитку, організації роботи з випуску газети, на сторінках якої висвітлюються малознані сторони життя відомих композиторів, музикантів, суспільних діячів.

Серед нас є багато людей, які спілкувалися, мали змогу працювати, зберегли матеріали про наших корифеїв, історичних діячів, діячів мистецтва. Часто вони приходять зі своїми спогадами в редакцію. Саме завдяки їх зусиллям ми опублікували статті про невідомі сторінки життя та творчості Соломії Крушельницької, Анатолія Кос-Анатольського, Станіслава Людкевича, Михайла Скорика (старшого), Мирослава Скорика, Олега Криштальського, Дмитра Біди, Олега Криси та

ін. Ми багато чуємо та читаємо про героїв Крут. Та наша молодь зовсім не знає про життя і боротьбу студентів, учнів старших класів, які пішли воювати до лав Українських Січових Стрільців. Про них, «тих героїв найменших» ми опублікували твори Михайла Скорика «Ваші ровесники», батька відомого композитора Мирослава Скорика. До речі, саме наша газета розповіла, що Мирослав Скорик створив вокально-інструментальний ансамбль, який виступав на урядових концертах у Москві, Києві, йому належить перший український твіст-пісня «Не топчіть конвалій». Нашій молоді полюбилися такі пісні, як «Намалой мені ніч», «Вечірнє місто», на слова М. Петренка, «Вечори на Високому Замку», «Не топчіть конвалій» на слова Р. Братуня, «Аеліта» на слова Б. Стельмаха та ін.

Збереглися і фото 60-х років, які ми опублікували вперше. Крім того, ми опублікували серію статей про історичні пам'ятки місцевих громад, зокрема, про занедбаний старовинний видобуток солі у м. Дрогобичі, незадовільний стан музею родини Бандерів у м. Стрию, занедбаний пам'ятник Захару Беркуту у с. Тухля.

Разом із Львівською обласною організацією НСЖУ працюємо над проектом залучення до випуску газети Львівського Національного оперного театру, Національної музичної Академії, інших провідних мистецьких установ.

Живе газета за кошти спонсорів. Розповсюджується безкоштовно. Тираж – 500 примірників.

Отож, запрошуємо до співпраці.

Ярослав Джурик,
головний редактор газети
«Голос Соломії».

✓ **Крізь роки і доли**

ХРОНІКА ВОЄННОГО ЛИХОЛІТТЯ

30 вересня 2011 року в Луганську помер Іван Низовий – український поет-шістдесятник, прозаїк, публіцист, журналіст, просвітянин, громадський діяч – людина незбагненно цікавої, важкої та містичної долі. Пророчий поет сучасності, який у далекому 1993 році писав:

САМОЗВИНУВАЧУВАЛЬНЕ

**О Боже наш, замучений не раз
Не на Голготі вже, а на Луб'янці,
Воскресни знов і подивись на нас –
Обранців пекла, раю голодранців.
Які ж бо ми червоні від крові
Й зелені від ненависті та гніту,
З шизофренічним вітром в голові
Мчимо наосліп на нову «орбіту».
Спитай же нас, для чого ми живем,
Свої й чужі вимотуючи жили,
За що тебе по-ленінськи клянем
Над прірвою радянської могили?
Що за плечима нашими стоїть
Окрім Кремля, ГУЛагу й Мавзолею?
Яка несамовита ненасить
Ордою пронеслася над землею?
Ні, не питай, бо ми – глухонімі,
Коли це нам і вигідно, і зручно...
Хто ж винен в цьому?
«Ой, не ми, не ми», –
У відповідь шепочемо беззвучно.**

І про Крим писав Поет, і про гномика на троні, і про Мову... писав у ті часи, коли і не говорили – не знали, бо й знати не можна було... Не знав загал, а поет-пророк відчував душею. І прийшла біда! Луганськ – в руках ворога. Пам'ятник Іванові Низовому – сироті є десь там, на Луганському цвинтарі. Чи ж вцілів, чи вандали не знищили? Коли про це дізнається родина? Бо з міста довелось тікати. Донька Леся Низова зараз мешкає на Львівщині. Про неї, її дороги з Луганська до Львова, про Івана Низового – у цьому матеріалі.

Луганськ – Львів: повернення неможливе

Творче життя Івана Низового продовжується: його донька самовіддано популяризує татову поезію, бо неймовірно цікавий, багатий, пророчий набуток письменника повертається до українського читача у нових сучасних виданнях. За життя Іван Низовий самотужки чи з допомогою друзів видав простенькими збірками свої твори, тематика яких така розмаїта, що навіть не вміститься у п'ятикнижжя, задумане Лесею Низовою. Вже видано чотири томи...

Березень 2014-го. В Луганську, де мешкає Леся Низова з мамою Ліною Петрівною, починаються заворушення. Точкові події прояву сепаратизму, проголошення проросійських гасел, диктування умов Києву... Захоплено СБУ... Леся розуміє, що це – сигнал, тривожний знак. І вирішує весь доробок батька-письменника переправити до Львова, до своєї знайомої. Весь письменницький скарб осів на дачі під Львовом, у тиші та безпеці.

Чому ж Львів? Де той Луганськ, а де Львів... Іван Низовий у 1961-66 роках жив на Львівщині. Армійську службу проходив у Дубно на Рівненщині. Після армії працював у Буському будинку творчості і навчався у вечірній школі. Екстерном склав іспити за одинадцятий клас. Після школи вступив на заочне відділення і успішно закінчив факультет журналістики Львівського національного університету імені Івана Франка. Працював у редакції Кам'янка-Бузької районної газети.

У Львові зустрів свою першу дружину Людмилу. Народився син Ігор. Життя розпорядилось так, що Іван переїхав у Луганськ. Але все життя підтримував зв'язок з сином, сумував за Львовом, де він дружив з Грицьком Чубаєм, Ігорем Калинцем. Коли одружився вдруге – з Ліною, яка працювала разом з ним в редакції луганської газети і у них народилася донечка Леся – познайомив дітей, брата з сестрою. І Леся з дитинства знала, що у неї є брат, що батько сумує за сином, була на весіллі у брата, приїжджала кілька разів з батьком у Львів. Вивчаючи творчість тата вже після його смерті, Леся зрозуміла, що він дуже хотів, аби діти були дружніми.

– Тато помер 30 вересня 2011 року. У свою улюблену пору року, в день бібліотек, які так поважав... Я сиділа біля нього і раптом зрозуміла, що не знаю його творчості. Я усвідомила, що хочу здійснити те, про що мріяв тато. Мій розпач змінився певністю, що маю таку місію. Але ще не було війни... Ще Крим був український...

...Весна 2014 р. Леся ще ходить на мітинги в Луганську, які відбуваються біля пам'ятника Шевченку. В місті неспокійно. Безборонно роз'їжджають вулицями машини з російськими прапорами... Наприкінці травня Леся їде у Київ, потім у Львів. Повертається в Луганськ, набирає твори батька, але все більше думає про виїзд. Вмовляє маму, яка не вірить, що ситуація погіршується. І знову – мітинги патріотів. Шантажі. На околицях Луганська лунають постріли. Над містом – ворожі літаки. Постріли все ближче і частіше. А раптом влучають в будинок? Вулицями їде важка техніка. Російська.

На початку червня Леся їде до Львова. Мама залишається в неспокійному Луганську, вірить, що Київ не допустить захоплення міста...

Ліна Петрівна Низова у свій час закінчила Київський університет, де вчилася на історичному та філософському факультетах. Працювала в редакції луганської газети. Там і зустріла Поета... Була з ним до його останніх днів. Соратниця і порадиця. Після виходу на пенсію не могла сидіти вдома: підпрацьовувала на ринку. Навіть, коли лунали постріли, йшла на роботу. Леся в цей час жила у Львові, у брата, тримала постійний зв'язок з мамою. В Луганську було гаряче: постійні обстріли, відключили все – і газ, і воду, і світло. Бувало, що від звуків стрільби Ліна Петрівна падала з ліжка. Леся зі Львова зв'язувалась з волонтерами, з Червоним Хрестом: їх намагання потрапити в будинок Низових у Луганську були безрезультатними.

18 серпня 2014 року Леся Низова їде у Лисичанськ. У Старобільську зловила попутку до Нового Айдара. Далі – до Щастя... Добрі люди порадили звернутись до таксиста Миколи, який мав досвід переїзду: підійшла, пояснила ситуацію. Їхали, як у пекло. На КП стояли сепаратисти. Але Микола знав, що їм потрібні цигарки.

(Продовження на 9-ій стор.)

✓ *Крізь роки і долі*

ХРОНІКА ВОЄННОГО ЛИХОЛІТТЯ

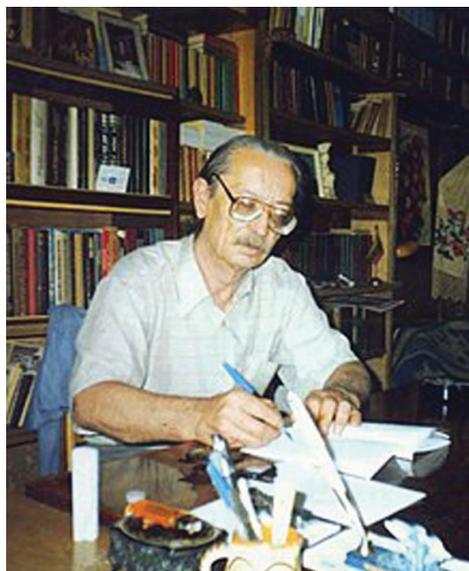
(Закінчення. Поч. на 8-й стор.)

Леся молилася всю дорогу. І раптом, біля свого будинку – на дорозі – побачила маму! Обидві кричали з несподіванки. Це було 23 серпня. На збори залишилося менше доби! О восьмій ранку 24 серпня 2014 року на КП їх зупинили. Машину обступили «кадіровці», мовчки дивились в салон. Їх скляні очі та порожні погляди Леся запам'ятала на все життя. Водій говорив з ними. Пропустили. Микола знав, де є небезпечні місця, «розтяжки». Нарешті доїхали до Щастя. Леся раділа, що вже в Україні!

Дорожні митарства продовжувались: було проблематично їхати зі старенькою мамою, з улюбленими та вірними тваринами. Дякувати волонтерам, що на 30 серпня знайшли автобус, в який взяли і тварин. Їхали до Сватового. Там їх зустріли друзі Івана Низового і поселили в центрі міста, в будинку, де колись була громадська організація Товариства української мови. Там часто бував Іван. І зараз його друзі допомогли його дружині та доньці, як колись і йому. Одразу придбали квитки до Львова. Спочатку знайшли житло в селі Родатичі Городоцького району. Люди ставилися до переселенців по-різному. Тому й часто доводилось змінювати помешкання, села. Митарства тривали довго. Але знайшлися люди, які відчули ситуацію, які знали, що робиться на сході, які прагнули допомогти людям, що втратили все через війну. Саме тоді і вийшла перша стаття про вимушених переселенців Низових. Інтерв'ю у них брали голова Городоцької районної ради, волонтер 2014-2019 років – Володимир Ременяк та Володимир Більовський, ще один голова Городоцької райради. Вони були гостями і на першому в Городку заході, присвяченому Іванові Низовому. Бо, попри всі переїзди і облаштування побуту, Леся працювала над організацією зустрічей з громадою. Журналіст газети «Народна думка» Роман Смілка і директорка Малої Академії Мистецтв ім. Петра Андрусіва Ольга Пивовар зробили все можливе, щоб захід пройшов на високому рівні. Справді, присутні були вражені історією життя поета Івана Низового та історією переїзду з Луганщина на Львівщину Лесі Низової. Роман Смілка, який став головним редактором газети «Народна думка»,

почав організовувати зустрічі з Лесею по селах Городоччини.

Але житлова «одісея» продовжувалась: господарі і словом ображали, і плату піднімали... Одне помешкання змінювалось на інше. І все ж Низова вважає, що їй з Городоччиною пощастило, бо керівництво району виявило свою патріотичну позицію, зацікавлення новим для них іменем у літературі і високо оцінило творчість Івана. Вже на початку 2017 року, коли Івану Низовому могло б виповнитися 75 років, рішенням

Городоцької районної ради, за подання товариства Меморіал ім. Василя Стуса, яким керує Роман Смілка, і Городоцького відділення «Просвіти» ім. Шевченка, де очільником Петро Продивус, було оголошено Рік Івана Низового на Городоччині! У травні – з ініціативи та сприяння депутатів ЛОДА – Рік Івана Низового на Львівщині. Ініціаторами стали: Олександр Ганущин – голова Львівської обласної ради, Катерина Кеньо, Володимир Ременяк, Богдан Гагалюк – депутати обласної ради.

Дякуючи владі району у світ вийшла «Городоцька читанка» з творами Івана Низового, видання якої профінансував Ярослав Дубневич. Усього ж книг для дітей у віршах в автора є 11. У 2017 році, до ювілейного року Поета, з ініціативи і коштом побратима Івана Низового Володимира Шовкошитного – письменника, громадського діяча, директора видавництва «Український пріоритет» – вийшла книга «Ніхто наді мною не пан».

Леся Низова готує – набирає, редагує – твори Івана Низового, не дивлячись на розмаїті життєві перипетії. Її старання не лишаються марними. Рішенням Львівської обласної ради профінансовано видання першого тому п'ятикнижжя Івана Низового під загальною назвою «Бути – народом!».

А далі Львівщина запалила Луганщину! Співдружність в культурній, освітній та спортивній сферах дала хороші результати: був виданий другий том творів Івана Низового, третій – побачив світ у 2018 році.

Леся Низова виступає з творами батька на багатьох зустрічах по всій Україні, бере участь у мандрівних Книжкових толоках. А ще вона зав'язала дружбу з Ярославом Залізником, батьки якого з Тернопільщини і Львівщини, яких колись вивезли в Німеччину, де вони познайомились і одружились. Пан Ярослав працює вчителем німецької мови в Баварії.

Ознайомившись з поезією Низового, Ярослав Залізник приїхав до Львова, зустрівся з Лесею, яка й подарувала йому книги Івана Низового і, як він каже, саме вони стали ключовими у його прагненні повернутися в Україну. Ярослав Залізник справедливо вважає твори поета пророчими. Маючи деякі заощадження, вже у 2019 році профінансував видання 4 тому! А ще вирішив надзвичайно болючу проблему Лесі і її мами – придбав для них хату в селі Бучали на Городоччині! І вже з січня 2020 року жінки-Низові мешкають там. Попереду – видання 5-го тому п'ятикнижжя.

Суворо дотримуючись режиму безпеки, Леся Низова в умовах карантину наполегливо впорядковує батьківську творчість. Сама за освітою вчитель української мови і літератури та юрист, вона присвятила своє життя популяризації літературного доробку батька. Війна дуже зворохобила життя доньки і дружини Поета, зрештою, як і багатьох інших. Незважаючи на шалені труднощі переселення, Леся Низова знайшла сили почати життя в новому місці, зберегти спокій старенької мами і зробити все можливе для того, щоб Україна знала і шанувала творчість правдивого сина рідної матері-землі – Івана Низового.

*Віра Олеш,
член НСЖУ.*

Нарешті! Усе, що можу сказати про телевізії Ярослава Фейла, які презентував нам автор у співпраці з видавництвом «Ромус-Поліграф» напередодні 29-річчя Незалежності України. Тривалий шлях роздумів, сумнівів, толерантності до колег стримував його творчий порив. Адже героями публіцистичних есе стали його

друзі, і не лише. Бо коли мова заходить ще й про керівників держави, області, правда колишніх, теж треба потерти потилицю. Але без правдивого бачення автором телевізійних епопей протягом 35 років роботи у різних іпостасях у Львівській державній телевізії, не з'явилась би на світ ця книжка. Багато у чому вона автобіографічна. Недарма Ярослав Михайлович постійно наголошує, що це його особисте бачення та оцінка подій, які подарували йому журналістські стежини. Навіть підкреслив, що цей літературний твір, перш за все, для друзів. Не розраховуйте, що зможете купити його у книжкових крамницях. Бо й справді, професійну оцінку літературно-публіцистичній прем'єрі можуть дати ті, хто пройшов тернистий журналістський шлях, колеги з якими творилось Львівське телебачення. Завжди бунтівне, не зручне для партійної номенклатури з своїми театрами «Не журись», колядками, народними традиціями, дисидентами, народними віче, масовими зібраннями за відродження греко-католицької церкви... Мені поталанило, що протягом усього періоду, викладеного у телевізії Ярослава Фейла, довелося працювати з ним поруч. Усіх учасників

цих подій, яких зафіксувала телевізійна історія, знаю особисто. На жаль, чимало з них відійшли у краї світи. Але совість їх чиста перед колегами та громадою. Саме ці світлі образи у публіцистичній формі майстерно вдалося передати автору. Коли читаєш кожну окремо взятую історію постає своєрідна світлина. Так і хочеться порівняти її з фотозвізнями нашого колеги та побратима Василя Пилип'юка. Образне осмислення описаних подій безперечно здобуток автора. Взагалі, для Ярослава Фейла притаманний дуже доступний та, на перший погляд, простий стиль письма. Книжку читаєш з насолодою, бо у кожному рядку правда. Нехай інколи гірка і може для деякого образлива, але Правда.

Телевізії нашого колеги перша спроба літературно-публіцистичного осмислення журналістських процесів, але сподіваюся, що не остання. Вдячні читачі та телеглядачі, усі ті, хто закарбував у пам'яті Львівське телебачення, чекатимуть на нові літературні твори, без сумнівів, здібного журналіста.

*Ярослав Климович,
Заслужений журналіст України.*

Пропонуємо увазі читачів одну із статей книги – про нашого незабутнього телевізійника

ІНФОРМАЦІЙНА МІСІЯ ПЕТРА САВЧАКА

Я ніколи не бачив таким засмученим, психологічно пригніченим Петра Савчака, як під час його переведення з меншого крісла у більше – з керівника інформаційного мовлення у директора публіцистичних, освітніх та соціальних програм. Не міг ветеран телебачення сприяти блага рішення керівництва телерадіокомпанії кадрове підсилення. Адже майже все своє творче життя довжиною у чотири десятки літ був інформаційним чорноробом. Зробити з помпезної події 40-ка секундний сюжет, вибрати небуденну тему, знайти емоційного героя, вчасно передати відзнятий матеріал у Москву чи Київ було покликанням та обов'язком досвідченого журналіста, позаштатного кореспондента Всесоюзної програми «Время» та республіканської «Актуальна камера», уродженця Турківщини.

Незмінно працюючи на головну інформаційну програму країни, отримав доручення Київського керівництва підготувати критичний відеосюжет про підготовку техніки до жнив. За звичай підстрахувався оперативною інформацією обласного управління сільськогосподарства – Миколаївський район на лінійку готовності ще не поставив 2-3 комбайни. Недокрутили гайки, недофарбували кабину... Словом, недоробили. Петро відразу виїхав в район, в селі Гонятичів взяв інтерв'ю у фірмана: «Як до жнив підготувались?» «Кінцями перевеземо

все збіжжя», – пожартував старий газда. Камера зафіксувала підводу, старенькі комбайни, господарку. Із знятим матеріалом кіноплівка цього ж дня була у Києві. А на завтра в СРСР «непоправна втрата» – кількадечний траур за лідером КПРС. Під час всенародної печалі

критичні матеріали заборонено ставити в ефір. Пролежав львівський сюжет у київському «загашнику» немало. І раптом, без вияснення ситуації, його поставили о 19.00 в «Актуальну камеру». Перший секретар ЦК КПУ Володимир Щербицький, який переглянув сюжет, був у гніві: ще вчора на селекторній нараді Віктор Добрик запевнив – Львівщина на 100 відсотків готова вийти в поле.

Бюро обкому партії сорокасекундний сюжет Петра Савчака обговорювало до двох годин.

Особливу оцінку «негіднику, комуністу, журналісту» висловили «фахівці» теми: командувач Західного військового округу, шеф КГБ, міліції, прокурор... Після винесення догани, яка не була записана в стенограмі, перший секретар запропонував Петру Йосиповичу

сією, що рік свого народження не поміняв у паспорті на дійсний – старший, залишивши дату 1951-й. Однак уберегтись від бездумної оптимізації – звільнення 70-ти з лишком членів колективу – досвідчених фахівців і він не зумів. Хоча десятки разів переробляв формальні документи, щоб залишитись на «договорі», на вибиванні грошей для студії. З мінімальною пенсією таємно подався на підробіток до Петра Писарчука, на склад ринку «Південний», звідки після догортивалої хвороби і пішов у засвіти.

А в моїй пам'яті і досі виокремлюються деякі його думки, Заслуженого журналіста України: «творчість – це той маячок в душі людини, який веде її через усе життя. А мікрофон – це зброя, яка має стріляти у співрозмовника влучним запитанням, вивіреним словом, обізнаністю теми, аналітичним висновком. Парадокс долі, готувався, як газетяр, а реалізувався, як телевізійник. І ще важливо: я намагаюсь завжди бути обов'язковим, відповідальним. Як не дивно, але вочевидь бачу душі, серця, очі співбесідників, прагну відчувати їх сприйняття силою слова, відеоряду. Можливо, це і не скромно, але я журналіст від Бога і не уявляю собі життя без цього фаху. Вночі, коли хтось бачить третій-четвертий сон, я часто пишу, інколи і до третьої ночі. Тоді винятково спокійно і найкраще твориться».

✓ До сторінок пам'яті

**Згадаймо тих, кого нема із нами,
Кого у нас забрали небеса.
Нехай у нашій пам'яті не в'яне
їх незрівнянна у душі краса.**

Руслана Поливко.

ПАМ'ЯТІ КОЛЕГИ

На п'ятдесят третьому році життя коронавірус безжалісно зупинив велике і добре серце чудової людини, відомої авторитетної журналістки, головної редакторки газет «Бойківська думка», «Славські вісті», директорки «Інформаційно-просвітницького медіа-центру «Бойківська думка», дикторки та режисерки Сколівського ФМ-радіо, громадської активістки, милосердної жінки, прекрасної дружини, матері, колеги, подруги та просто хорошої людини

ІВАННИ МАР'ЯНІВНИ РУСИН.

Минають дні, тижні, місяці, та не можна змиритися з думкою, що вже ніколи не знайде Іванна Мар'янівна до приміщення редакції, не поспілкується з однодумцями, не організує, як колись, жваві та ділові засідання круглих столів, не поїде на вистави до оперного театру, не привітає колеги із визначними святами своєю коронною «Ластівкою»...

Ось лише деякі штрихи із життя обдарованої та талановитої журналістки.

Зі шкільної партії була активісткою, відмінницею. Сколівську середню школу закінчила із золотою медаллю. Випускниця факультету журналістики Львівського Національного університету імені Івана Франка, член Національної спілки журналістів України з 2001 року, секретаріату Львівської обласної організації НСЖУ. Відома своєю принциповою позицією звідстоювання інтересів мешканців бойківського краю та резонансними публікаціями. Активно проявляла журналістську солідарність, особливо, підтримуючи колеги із локальних ЗМІ. Останнім часом об'єднувала журналістів в протестах проти законопроекту «Про медіа», який посилює державне регулювання преси. Одна з найбільших професійних перемог Іванни Мар'янівни, якій вона щиро раділа – започаткування ФМ-радіостанції із позивними «Сколівські Бескиди». На превеликий жаль, вже не звучатиме приємний, переконливий і дзвінкий голос Іванни Мар'янівни в ефірі радіо...

Важко знайти слова втіхи, коли зупиняється серце людини, яка була до останнього дня віддана своїй праці. Світлі спогади про нашу редакторку, журналістку й колегу, яка залишила по собі добрі справи та чесно і гідно прожила своє коротке, але активне життя, завжди будуть сильнішими, ніж смерть! У нашій пам'яті Іванна Мар'янівна залишиться талановитим керівником, відмінним журналістом, доброзичливою колегою, надійним порадиником, професіоналом своєї справи.

Колектив газети «Бойківська думка», секретаріат обласної організації НСЖУ.

Священнодійство людського спілкування...

**ПАМ'ЯТІ
НЕЗАБУТЬОГО
ОЛЕГА МИКИТИ**

Не віритись! Він вирушив у Дорогу вічності на 72 році земного життя, а ми всі враз осиротіли у цьому тривожному, непередбачуваному, коронавірусному, вогневному часопліні. Осиротіли без спілкування з ним за горнятком кави у гостинному офісі. Осиротіли без його бархатистого голосу у телефонній слухавці з обов'язковим оптимістичним побажанням: «Будьмо добрими і все буде добре!». Осиротіли без його персональних запрошень на виставки, без животрепетних роздумів про долю України і високу роль митця у ній. Осиротіли без його магічної широкі шляхетної особистості.

Великий життєлюб, людина потужної творчої енергетики, незмінний голова Львівської обласної організації Національної спілки художників України впродовж 17 років

ОЛЕГ ТЕОДОРОВИЧ МИКИТА
відійшов у Божі засвіти.

Коли втрачаємо дорогу, шановану для нас людину, мозок настирливо свердлить думки, а скільки ж іще не встигли сказати одне одному, довідатися, почерпнути, обопільно збагатитися. Олег був ходою енциклопедією багатого мистецького життя Львова, України і без перебільшення світових обширів. Він був інтелектуалом, досконало знав мистецтво, розумів і шанував хист художника-творця. А як він радів кожному відкриттю традиційних «Весняних салонів»! Відгукувався на людські запити та болі, безкорисливо допомагав людям. Впродовж десятиліть Олега Микиту пов'язували живі перевесла дружби із патріархом красеного письменства Миколою Петренком, котрий цієї осені у поважному майже 95-річному віці відійшов у вічні світи. Саме Олег доклався як благодійник, щоб побачила світ унікальна книга спогадів Миколи Петренка «Коливо». Погруддя письменника М. Петренка роботи скульптора Еммануїла Миська стоїть на чільному місці у офісі Спілки художників. До нього, як і до численних афіш виставок та плернів, підходиш червоною дорожкою, яка так доречно підкреслює, що тут світлиця високого творчого Духу. «Життя коротке, мистецтво вічне», – ця древня аксіома над портретами членів спілки, що відбули у різні часи на небесні плернери ще раз нагадує свою актуальність. Тепер там висіпиме і портрет Олега Микити.

Олега не цікавили персональні нагороди і титули. Він давно міг би бути справедливо удостоєним звання Заслуженого художника України, але як голова потужного творчого осередку, дбав, щоб звання заслужених та народних отримували насамперед колеги-художники.

Олег був щирим на гостину і спілкування. Він не шкодував для друзів дорогоцінного часу. Його вроджений артистичний хист, вміння оповідати різноманітні історії та бувальщини, дотепні віди зачаровували кожного, хто мав можливість їх почути.

Олег любив подорожувати із нами, журналістами, до визначних місць рідного краю. Творчі спілки журналістів та художників впродовж багатьох років налагодили живі взаємостосунки. Разом ми побували на Золочівщині, на знаменитій Лисій Горі та у музеї Маркяна Шашкевича; у Зарваниці, де спільно помолодили до чудотворного образу Зарваницької Божої Матері. Усюди Олег був душею товариства. Його дотепність та гумор, безумовно додавали нам, мандрівникам, доброго настрою.

...2 січня, після Новоріччя, на свої уродини на святкову сорочку він вдягав, привезеного із

Франції, шкіряного фартуха кулінара і починав самобутньо куховарити. З усіх усюд до гостинного офісу Спілки художників стікалися друзі: художники, журналісти, письменники, архітектори, музиканти, співаки, депутати і чиновники, шкільні і вузівські товариші, і просто добрі знайомі. Лунали життєрадісні, задумешні мелодії у виконанні друга-саксофоніста. На столі в оточенні крижавок і салатів парували знамениті легіники і печериці, подавалася смачнюща юшка на оригінальній микитинськійзапражці, тушковані реберця і кури, кус-кус і вареники, а на десерт смажені банани, і, звичайно, ж кава від Микити... Відбувався якийсь особливий колообіг любові, добра і спілкування людей, що мали споріднені творчі душі.

Так було впродовж багатьох років. На жаль, так більше не буде.

Олег любив людей і вмів творити для них добро. Влаштував хворих до знайомих лікарів, хоч сам не завжди дотримувався лікарських порад. Допомігав у скрутну хвилину лікувати дітей друзів...

Він любив рідний Львів, де здобув освіту в тодішньому Інституті прикладного і декоративного мистецтва, де самоствердився як художник-проектант, де створив сім'ю і став батьком, де впродовж років очолював обласну федерацію тенісу. Його душа боліла від того, що сучасна хаотична забудова руйнує архітектурну красу і довершеність древнього міста Лева. Він писав листи урядникам щодо найбільш кричущих фактів чисельних порушень. Безуспішно! Подавав навіть судові позови до справді сліпої Феміди... Душа боліла і надирвалася від безсилля у боротьбі з чиновницьким свавіллям...

Плоди його життя реальні і ваговиті. Розроблено і втілено чимало оригінальних мистецьких проєктів, проведено сотні виставок та плернів, додано сил у здобутті творчих вершин десяткам талановитих художників...

Олег Микита делегат 1 та 2 з'їзів Народного Руху України у Києві, депутат 1 демократичного скликання Львівської міської ради, яка проголосувала 1990 році за підняття синьо-жовтого прапора на львівській Ратуші. Саме завдяки Олегу щорічне відзначення цієї події стало традицією.

Олег мав чітку пам'ять на факти, діяльність людей у часових координатах. Шкода, що весь цей унікальний масив інформації не записано хоч би на диктофон. На моє прохання написати спогади Олег відмахувався рукою, мовляв, ще не час. Саме через такий текст пам'яті, свідчення та одкровення О. Микити, постаті неординарної у мистецькому середовищі Львова, були б зафіксовані обриси епохи на стику XX і XXI століть.

Книга спогадів про цю багатогранну постать – людини, митця, громадського діяча, була б гідним пам'ятником невмирущій душі. Душі Олега Микити із села Чижки Пустомитівського району, як любив себе жартома представляти він сам.

Прощай, незабутній друже! Вічна пам'ять тобі! Усі, хто спізнав священнодійство спільного із тобою спілкування, шануватимуть тебе допоки серце б'ється у грудях.

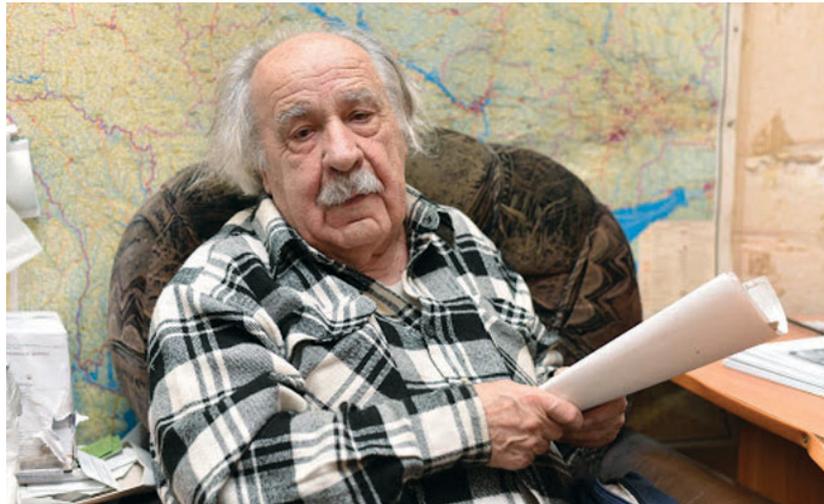
*Петро Цеголко,
Заслужений журналіст України.*

У вересні минулого року під час презентації нашої спілчанської книжки «Крізь роки і доли» ушавлений 93-річний письменник-журналіст Микола Петренко подарував Спілці свою нову книжку «Мої усміхнені слова». Серед перлин цієї поезії читаємо і такі рядки:

*Я старий. Я віджив своє, звісно,
Це б мені помирати – та пізно:
Вже з кадила розвіявся дим...
Я поет, я помру молодим!*

Цьогоріч Микола Євгенович «молодим» відійшов у засвіти, залишивши безцінні спогади про шлях, насичений непересічними подіями.

МОЇ УСМІХНЕНІ СЛОВА

Сорок сьомий повесний рік... Мою старшу сестру Антоніну після закінчення Лохвицького педагогічного технікуму скерували працювати учителькою на Львівщину. У Броди. Вона туди перетягнула й молодшу сестричку Віру. А редакторів похвалилася, що у неї є брат, який пише вірші. «То хай приїжджає, у нас брак літпрацівників». А я тоді після німецьких каторжних таборів відбував трудову повинність – на шахті «1-2 «Красний Октябрь» в Єнакієво. Наче й бійці трудового батальйону, наче й просто робітники. От лише – безпашпортні. Аж тут видають оті очікувані пашпорти – однорічні, щоправда. То я зриваюся із свого вибою, в тамбурах та на дахах вагонів – а таки добираюся в Броди! І я вже – журналіст! Щоправда, через не такий вже й великий проміжок часу – приїжджають за мною двоє:

– Ти віткі! Ти маєш покутувати перед державою свою працю на Гітлера!..
І – знову трудова армія, на цей раз на Камчатці, ще чотири роки!..
А талі – я знову в Бродах, на тій же посаді. Закінчую десятирічку, поступаю у Львові в Поліграфічний інститут – і проходжу по конкурсу. Напевно, допомогло те, що я зі стажем. Більше таких не було.

Одночасно почав друкуватися у львівських газетах, працювати на щойно організованому Львівському телебаченні, далі престижна і супокійна праця кореспондента «Літературної України», численні далекі відрядження – Сибір, Башкирія, Ленінград... Усю свою творчу дорогу я ніс у серці вимпели журналістський і письменницький. І так до останніх днів – до книги «Колово», де я згадую тих, з ким доля мене зводила за довге творче життя – письменників, художників, композиторів, а то були непересічні особистості, великі українці. Для прикладу: у

моєму творчому надбанні понад двісті пісень на мої слова, написаних із двома десятками композиторів. Сім із них були лауреатами Шевченківських премій... При всьому тому, що ми були націлені на творення добра, на мою долю випало також – і кільканадцять стягнень, і вигнання з роботи (кореспондента «Літературної України»), і виключення із партії – хто жив у ті часи, знає, що то таке. Щоправда, потім поновлювали...
У мене стягнень було майже стільки, як у нашого парторга Миколи Романченка військових нагород.

По телебаченню транслюються пісні на мої слова. Тоді передачі йшли прямим ефіром, так що треба було бути уважним і зосередженим, говорити відповідно сценарному замислу. Доходить до пісні «Романе, Романе...», яку ми із Богданом Антківим присвятили нашим друзям – Романові Іваничуку, Романові Кудлику та Роману Лубківському. А саме тоді вони були в немилості. Кудлика, навіть, з роботи «попросили», Іваничука шпигали за «Мальви»... Я й оголошую: «Цю пісню ми присвятили...» А в сценарії цих слів не

було. Відразу дзвінок з обкому: на цей раз догана.

Через кілька місяців на тому ж Львівському телебаченні звучать пісні на музику Богдана Янівського, переважно у виконанні гучної тоді «Арніки», між піснями одна наша спільна «Срібні кораблі». А там слова: «і кудись пливуть легіні, тільки Гук гуде, гуде...». Обкомівська цензура рекомендує зняти пісню. Але саме в цей день із Москви повідомили: вийшла платівка «Арніки» із цією піснею! А на той час це було подією, адже платівки мала право випускати лишень Москва. То ми на радощах і не зняли ту пісню, понесли для пояснення платівку в обком до Подольчака. Він платівку так і не віддав, а от догана лишилася...

Ще за один вірш я отримав аж дві догани. То власне балада – про сліпого кобзаря, який в часи лихоліття зберіг пісню – як останню зброю, як незнищиму фортецю. Де її надрукувати? Я послав в журнал, який видавало Товариство сліпих. Але там люди видючі, пересилають її в наш обком. Догана забезпечена: мовне питання було надзвичайно дразливим. За пару місяців нас, група письмен-

ників, виступає в Педагогічному училищі, після виступу відповідна вечерея, і уже підхмеленим нам пропонують: а ви прочитайте щось таке, що не йде до друку!.. Я й прочитав ту баладу. На ранок викликають мене із Ростиславом Братунем, нашим тогочасним головою, в обком на проробку. А я дорогою дописую до балади таку строфу:

*Наче бачило наші часи,
Нашу правду, де квітне весна,
Де в привілії добра і краси
Наша мова розкута луна!..*

Дурне, приший кобилі хвіст – але порятувало: замість суворої догани одержав просту. А першу, суто журналістську, вліпили за пам'ятник Леніну: в січні 52-го р. його встановили у Львові. І лише через півтора місяця після відкриття прислали у Бродівську газету, де я працював, кліше. Звісно, пізно прислали, тому я десь його і закинув. Всі районки фото надрукували, тільки наша ні.

Ну, тут все ясно... І на закінчення – ще одна, причетна до ленінського імені історія.

На відзначення сторіччя від дня народження Ілліча тодішній керівник Львівської письменницької організації Ростислав Братунь організував широко розрекламовану поїздку вождівськими містами: Ленінград, Москва, Ульяновськ. У Москві літературна імпреза: зустріч із вояками-охоронцями кремлівського полку. Відразу ж після неї – екскурсія на той час ще фактично закритим для відвідувачів Кремлем. На закінчення – огляд квартири, де жив Ленін. От всі й згрупувалися в кабінеті перед столом, на якому лежав і чотиристоронній словник Грінченка. Екскурсовод щось захоплено пояснює. А я чомусь трохи обіч. Чую – мене хтось за руку смикає. Оглядаюся – Тарас Мигаль:

– Миколо, пішли на кухню, в мене є стограмівка, перехилимо по чарці.

Бачить, що я наче вагаюся.
– Пішли, там нікого немає.
І от ми на тій гіснуватій кухні. Тарас видобув із портфеля невелику пляшечку, струснув її, розкоркував, надпив десь із половину.

Передав мені:
– Пий, Миколо, нам будуть заздрити всі комуністи світу!..

Микола Петренко.